

Janus Kiep

Vooraan op begraafplaats Groenendaal ligt Janus Kiep. De gemeente betaalde zijn begrafenis in de Sint-Janskathedraal en zorgde voor de steen op zijn laatste rustplaats. En waar gemeentes nog wel eens de neiging hebben te denken: goed is goed, heeft 's-Hertogenbosch voor deze stadsgenoot haar beste beentje voorgezet. Zeg maar: Janus ligt er keurig bij.

Janus Kiep of Kiepoog, eigenlijk heette hij gewoon Borghs, is al weer bijna dertig jaar dood en toch zijn er nog zat mensen die zich hem goed herinneren. Hij was er ook eentje! In het stadsarchief staat een kistje met de persoonlijke bezittingen van Janus. Wat er in zit? Wat carnavalsoorkondes, een portretje van Claus en Beatrix in hun verlovingstijd... veel meer zal het niet zijn. Verhalen over Janus Kiep zijn er des te meer.

Janus werd geboren in 1914. Zijn moeder was Antonette, Netje, Vorstenbosch. Janus' vader was

Achteraan Borghs (Hillemantel, Janus Kiep)

Martien, Tinus, of wel Sjappie Borghs. Netje Vorstenbosch trouwde in totaal drie keer en zeker met zijn vader heeft Janus weinig contact gehad. Sjappie, die wel van een borrel hield, zou de stad zijn ontvlucht na verdachtmakingen aan zijn adres over ontucht met kinderen. Later werd hij door een journalist getraceerd op het Verkenkamp, het stortterrein in Eersel.

Janus was zwakbegaafd en zijn gezicht was verminkt. Ze zeggen dat die mismaaktheid mogelijk veroorzaakt is door een onvrijwillige val, hetgeen beslist beter klinkt dan: hij is geduwd, tegen een brandende kolenkachel. Er zijn er ook die Janus een heldenrol toedichten en ervan overtuigd zijn dat hij verminkt raakte toen hij iemand wilde redden uit een brandend huis. Dat zijn vader hem met een pook te lijf is gegaan, wordt evenmin uitgesloten.

De naam Kiepoog is misschien afgeleid van het Bossche werkwoord 'kiepen': de ogen toeknippen. Een van Janus' ogen leek permanent dichtgeknepen te zijn. En een andere verklaring is zijn overeenkomst met een 'kiep', Bossch' dialect voor kip. De rimpelige mismaaktheid van het oog deed denken aan een kippenoog. Verder zou het ook nog mogelijk kunnen zijn dat het zijn manier van lopen was die hem deze naam bezorgde. Want vooral wanneer Janus grote stappen zette, gooide hij vanuit zijn mager 'nekske' zijn hoofd naar voren, gelijk een kip...

Veel maakt het allemaal niet uit. Feit is dat Janus tijdens zijn leven uitgroeide tot een lokale bekendheid. Als ventje van een jaar of tien ging Janus 's woensdags met zijn stiefvader Marinus, Rien, Mol mee naar de veemarkt. Ze haalden beesten op bij boeren of leidden de dieren op de markt van de wagens naar de hallen en omgekeerd. Janus voelde zich aangetrokken tot het ruige marktlevens. Hij zocht dan ook een vrij beroep in de buitenlucht en werd bloemerverkoper. Toen de pompstations ook bloemen gingen verkopen, voelde hij zich in zijn nering tekort gedaan en stopte ermee.

Maar ja, dat zijn niet de dingen waarmee Janus voortleeft in het Bossche gedachtegoed. Dan denk je meer aan de carnavalsoptocht waar hij voorop liep en de kijkende kinderen langs de route de stuipen op het lijf jaagde, door plotseling voor ze halt te houden. Janus had ook zo zijn eigen ideeën over carnaval: "Carnaval is voor alle rangen en standen weg. Het is een straatfeest waarbij je van de ene herberg naar de andere gaat en drinkt, of liever gezegd zuipt en vreet." Geen Stille Omgang zonder Janus Kiep en bij de HEMA kende hij geen groter genoegen dan de strikken van de scharpen van de verkoopsters lostrekken.

Achter de parkeergarage aan de Wolvenhoek staat een beeldje te zijner nagedachtenis, dat Janus met zijn hondje voorstelt. Het woonhuis van Janus Kiep is nog altijd te bewonderen in het Lombardje in het centrum van de stad. In 1983 werd in het gangetje naast het huisje van Janus een gedenksteen opgehangen met de volgende tekst van Jan van Sleuwen:

**Dit blijve, een taal en teken,
een man alleen,
de pijp, de hond,
het oog, de bloemen,
Bossche grond
hier had hij het wel bekeken.**

Janus Kiep: zijn grafsteen, zijn kistje memorabilia, een bidprentje, de gedenksteen op zijn huis (dat inmiddels dik zeven ton waard is, hij moest eens weten!), het beeldje aan de Wolvenhoek...